EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.6.2024
COM(2024) 616 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Luxemburgin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 616 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Luxemburgin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 [1] ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[2], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) REPowerEU-asetuksella[3], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista.

---

[1] EUVL L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin

Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan EU:n energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[4] tarjotakseen tietoa politiikkaa koskevien päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Näistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Tiedonannon jatkoksi komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 *Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevan vuosikertomuksen*[5]. Kertomuksessa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailuvahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykyä edistävän tekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2024[6]. Tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 22 päivänä maaliskuuta 2024, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2024 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Luxemburg ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 12 päivänä huhtikuuta 2024 ja ehdotuksen 11 päivänä maaliskuuta 2024. Komissio antoi 18 päivänä huhtikuuta 2024 lausunnon Luxemburgin alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2024.

(5) EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta. Lisäksi siihen sisältyy muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 1467/97 ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annettu direktiivi 2011/85/EU[7]. Uuden

---

2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

7 Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu, joihin pyritään julkisen talouden asteittaisen vakauttamisen sekä uudistusten ja investointien avulla. Sillä lisätään kansallista omistajuutta ja keskipitkän aikavälin painotusta sekä parannetaan noudattamisen valvonnan vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta. Kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat sisältävät jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset neljän tai viiden vuoden aikajänteellä jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen[8] olisi täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla viimeistään sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen näiden suunnitelmien laatimista komission on määrä lähettää [21 päivänä kesäkuuta] 2024 jäsenvaltioille ohjausta suunnitelmien ja myöhemmin toimitettavien vuotuisten edistymisraporttien sisällöstä ja toimittaa niille asetuksen (EU) 2024/1263 5 artiklan nojalla julkisen talouden sopeutusta koskevaa teknistä ohjausta (tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot). Jäsenvaltioiden olisi toimitettava keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa 20 päivään syyskuuta 2024 mennessä, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava kansallisten parlamenttiensa osallistuminen sekä itsenäisten finanssipolitiikan instituutioiden, työmarkkinaosapuolten ja tilanteen mukaan muiden kansallisten sidosryhmien kuuleminen.

(6) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Se, että elpymis- ja palautumissuunnitelmat pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä laadittaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Luxemburg toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa.

[8] Nettomenot sellaisina kuin ne on määritelty 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa (EUVL L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettomenoilla tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Luxemburgin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[9]. Päätöstä muutettiin 17 päivänä tammikuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla niin, että siinä otettiin huomioon ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivitys.[10] Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Luxemburg on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Luxemburg toimitti 26 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa ja 25 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Luxemburgin puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Luxemburgia koskevan vuoden 2024 maaraportin[11]. Siinä arvioidaan Luxemburgin edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Luxemburg on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelma ei vastaa lainkaan tai joihin se vastaa vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioitiin myös Luxemburgin edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Eurostatin vahvistamien tietojen[12] perusteella Luxemburgin julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 1,3 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 24,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2023 loppuun mennessä 25,7 prosenttiin.

(11) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 Luxemburgille, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen[13] kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki

---

9 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2021, Luxemburgin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (10155/2021).

10 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 17 päivänä tammikuuta 2023, Luxemburgin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (16022/2022).

11 SWD(2024) 616 final.

12 Eurostat – Euro Indicators, 22.4.2024.

13 Luxemburgin vuoden 2023 keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, on komission kevään 2024 talousennusteen perusteella

energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Luxemburgille suositettiin, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Luxemburgille suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission estimaattien mukaan finanssipolitiikan viritys[14] oli vuonna 2023 elvyttävä (3,2 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 elvyttävä vaikutus, joka oli 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) elvyttävä kasvu oli seurausta kohdentamattomista hätätilanteen energiatoimenpiteistä, julkisen sektorin palkkojen ja sosiaalietuuksien pysyvistä korotuksista, julkisten investointimenojen kasvusta sekä arvonlisäveron alentamisesta yhdellä prosenttiyksiköllä vuonna 2023. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu ei ollut vuonna 2023 neuvoston suosituksen mukainen. Vuonna 2023 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 4,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,5 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Luxemburg rahoitti lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla. Luxemburg rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään, kuten julkiseen liikenteeseen, energiatehokkuuteen ja vihreään liikkumiseen sekä digitaalisiin julkisiin palveluihin, joita rahoitetaan osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista.

(12) Vuoden 2024 vakausohjelmaan sisältyvät keskeiset kehitysarviot voidaan tiivistää seuraavasti. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvu on 2,0 prosenttia vuonna 2024 ja 3,0 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio 1,9 prosenttia vuonna 2024 ja 3,2 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 kasvavan 1,2 prosenttiin ja vuonna 2025 pysyvän ennallaan 1,2 prosentissa. Julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 26,5 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 26,9 prosenttiin. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden alijäämän arvioidaan supistuvan vähitellen niin, että se on 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja pysyy ennallaan vuonna 2027. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan sen vuoksi pysyvän alijäämän 3 prosentin suhteessa BKT:hen viitearvon alapuolella ohjelmakauden aikana. Julkisen talouden velan puolestaan arvioidaan kasvavan vuoden 2025 jälkeen vähitellen 27,3 prosenttiin vuonna 2026 ja pysyvän ennallaan vuonna 2027.

---

nimellisin luvuin arviolta 5,6 prosenttia 10 vuoden keskimääräisen todellisen potentiaalisen kasvuvauhdin ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella.

[14] Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti että EU:n talousarviosta rahoitettavan finanssipolitiikan talousvaikutusta. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on sisällytetty elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 1,4 prosenttia vuonna 2024 ja 2,3 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio on 2,3 prosenttia vuonna 2024 ja 2,0 prosenttia vuonna 2025.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan vuonna 2024 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 1,7 prosenttia ja julkisen talouden velan on määrä vuoden 2024 loppuun mennessä kasvaa suhteessa BKT:hen 27,1 prosenttiin. Alijäämän kasvu vuonna 2024 johtuu pääasiassa palkansaajakorvauksiin ja sosiaalietuuksiin liittyvistä korkeista kuluista, jotka perustuivat automaattisiin indeksitarkistuksiin ja alhaisempiin tuloihin ja johtuivat pääosin harkinnanvaraisista toimenpiteistä. Tällaisia olivat esimerkiksi henkilökohtaisten tuloverojen veroluokkien mukauttaminen ylöspäin ja yrityksille tarjotut korvaukset kolmannesta vuoden 2023 palkkaindeksierästä alentamalla työnantajien sosiaaliturvamaksuja vuonna 2024. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan elvyttävä, 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ’avustukset’, rahoitetaan vuonna 2024 menoja määrä, joka on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Luxemburgin julkisen talouden rahoitusasemaan ja julkiseen velkaan.

(16) Neuvosto suositti[15] 14 päivänä heinäkuuta 2023 Luxemburgille, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun[16] enintään 4,8 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaisi neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Luxemburgin kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 6,8 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys vuonna 2024 on 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta.

(17) Lisäksi neuvosto suositti, että Luxemburg purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto täsmensi vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Luxemburgin olisi varmistettava, että ne kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset

[15] Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Luxemburgin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Luxemburgin vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 145).

[16] Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

talousarviokustannukset[17]ovat suhteessa BKT:hen 0,9 prosenttia vuonna 2023, 0,5 prosenttia vuonna 2024 ja 0,3 prosenttia vuonna 2025. Erityisesti kaasun ja sähkön hintojen nousun rajoittamiseksi toteutettavien toimenpiteiden ja lämmityskustannusten hillitsemiseen tarkoitettujen tukien oletetaan pysyvän voimassa vuosina 2024 ja 2025.[18]

(18) Jos saatavat säästöt käytettäisiin julkisen talouden alijäämän supistamiseen, kuten neuvosto on suosittanut, julkisen talouden sopeutus olisi vuonna 2024 näiden kehitysarvioiden perusteella 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen[19] elvyttävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteitä ei ennakoida purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta. Saatavia säästöjä ei myöskään ennakoida käytettävän kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämäkään ei vastaa neuvoston suositusta. Haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen kohdennettujen hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden talousarviokustannusten arvioidaan olevan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (0,4 % vuonna 2023), ja tästä alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen (0,3 % vuonna 2023) koskee toimenpiteitä, joilla säilytetään energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustava hintasignaali.

(19) Lisäksi neuvosto suositti, että Luxemburg jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n rahastojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan vuonna 2024 supistuvan 4,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen (kun ne vuonna 2023 olivat 4,7 % suhteessa BKT:hen). Tämä johtuu pääosin sotilaallisen satelliitin toimituksen viivästymisestä. Se aiotaan toimittaa vuonna 2025. Kun otetaan huomioon tämä lisätekijä ja se, että Luxemburgin julkisten investointien suhteessa BKT:hen odotetaan pysyvän vakaina ja korkealla tasolla komission kevään talousennusteen ennustejaksolla, julkisten investointien arvioidaan vuonna 2024 olevan neuvoston suosituksen mukaisia. EU:n varoilla rahoitettavien julkisten menojen, elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan vuonna 2024 kasvavan 0,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen (kun ne vuonna 2023 ovat olleet 0,1 % suhteessa BKT:hen).

(20) Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 1,9 prosenttia olettaen, että politiikka pysyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2025 loppuun mennessä

---

17 Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

18 Toimenpiteillä, jotka Luxemburgin mukaan pysyvät voimassa vuoden 2024 loppuun asti, oletetaan komission kevään 2024 talousennusteessa olevan periaatteessa vaikutus talousarvioon myös vuonna 2025.

19 Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet, iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n varoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

kasvavan 28,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alijäämän kasvu vuonna 2025 johtuu pääosin palkansaajakorvauksiin, sosiaalietuuksiin ja julkisiin investointeihin liittyvistä korkeammista menoista.

(21) Väestörakenteen ennustetaan muuttuvan kohti ikääntyvää väestöä, minkä ennustetaan yhdessä nettomuuton vähentymisen kanssa lisäävän merkittävästi julkisia eläkemenoja tulevina vuosikymmeninä. Eläkemenojen odotetaan ylittävän eläkemaksuista saatavat tulot tämän vuosikymmenen puolivälissä, minkä jälkeen tämä vaje kasvaa asteittain. Epätasapaino johtuu pitkälti siitä, että eläkeläisten määrä työntekijää kohti on kasvanut. Tämä puolestaan johtuu väestön ikääntymisestä, minkä seurauksena vanhushuoltosuhde kasvaa. Komission vuoden 2024 ikääntymisraportissa ennakoitiin, että eläkejärjestelmän rahoituksen tasapainon suojaamiseksi tarkoitettu varaus laskee kansallisessa lainsäädännössä määritetyn kynnysarvon alapuolelle 2040-luvun alkupuoleen mennessä, jos politiikkaa ei sopeuteta. Ennusteiden mukaan varaus käytetään loppuun viiden tai kuuden vuoden kuluessa siitä, kun kyseinen kynnysarvo saavutetaan. Pidemmällä aikavälillä eläkemenojen kasvun odotetaan vuoteen 2070 mennessä kaksinkertaistuvan suhteessa BKT:hen noin 17 prosenttiin, joka saattaa olla EU:n korkein suhdeluku. Tämä vaarantaisi Luxemburgin eläkejärjestelmän rahoituksen kestävyyden ja lisäisi samalla julkista velkaa. Toimenpiteet, joilla kannustetaan ikääntyneitä työntekijöitä työskentelemään pidempään ja osallistumaan enemmän työmarkkinoille, auttaisivat ratkaisemaan tämän ongelman ja tukisivat talouskasvua.

(22) Nopea väestönkasvu ja kiinnitysluottojen kasvu olivat viimeaikaista energiasokkia edeltäneellä vuosikymmenellä suurempia kuin asuntomarkkinoiden tarjonnan kasvu. Asuntotarjonnan joustamattomuus johtuu pääasiassa maankäyttöoikeuden säilyttämiskäytännöistä. Tämä on aiheuttanut merkittävän asuntopulan, kustannusten kasvun ja riskejä, jotka liittyvät markkinoiden yliarvostukseen ja kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden heikkenemiseen. Nämä ongelmat vaikuttavat suhteettomasti huono-osaiseen väestöön ja voivat myös vaikuttaa Luxemburgin houkuttelevuuteen työntekijöiden ja yritysten kannalta. Vuonna 2023 asuntomarkkinoilla koettiin jyrkkä laskusuhdanne korkeiden energianhintojen jälkivaikutusten ja rahapolitiikan tiukentamisen vuoksi. Tämä heikensi kuluttajien luottamusta. Tämän seurauksena uusien asuntojen ja maan tarjonta heikkeni ennätyksellisen alhaiselle tasolle, mikä on estänyt tarvittavat hintojen korjaukset ja vähentänyt selvästi rakennustoimintaa. Pitkään jatkuneet toimet markkinahintojen vakauttamiseksi eivät ole onnistuneet, mikä johtuu osittain siitä, että verojärjestelmä saa enemmän tuloja kiinteistöjen myynneistä ja ostoista kuin kiinteistöjen omistuksesta. Tämä lisää osaltaan hintojen joustamattomuutta ja suhdanteista johtuvaa kasvua. Viimeaikaiset finanssipoliittiset toimenpiteet ovat hillinneet kotitalouksiin ja rakennusalaan kohdistuvaa taloudellista rasitetta. Asuntojen omistukseen myönnettävät tuet ovat kuitenkin paisuttaneet asuntojen hintoja ennen verokuluja, mistä on pääosin hyötyä varakkaille omistajille ja sijoittajille.

(23) Luxemburg on pieni ja avoin talous, ja sillä on laaja kansainvälinen finanssiala, jolla useat monikansalliset konsernit ohjaavat suuria rahoitusvirtoja maahan ja sieltä pois osana liiketoimintaansa. Merkittävä osa tästä toiminnasta toteutetaan kuitenkin monikansallisten konsernien sisäisten yksikköjen välillä. Ne saattavat kyetä hyödyntämään Luxemburgin verojärjestelmän porsaanreikiä, jotka vähentävät verotettavaa tuloa. Huolta aiheuttavat edelleen soveltamisalaltaan liian kapeat toimenpiteet, jotka mahdollistavat alhaisen lähdeveron perimisen tai lähdeveron perimättä jättämisen korko- ja rojaltimaksuista lainkäyttöalueille, joilla on alhainen

verotus tai nollaverotus[20]. Pilaria 2 koskeva direktiivi tuli Luxemburgissa voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024. Siinä otettiin käyttöön 15 prosentin efektiivinen vähimmäisyhteisöveroaste maassa toimiville monikansallisille yrityksille. Direktiivin soveltamisalan vuoksi sen odotetaan ratkaisevan ulkomaille suuntautuvia maksuja koskevan ongelman vain osittain, koska direktiiviä sovelletaan vain suuriin monikansallisiin konserneihin ja tietyt alat on suljettu sen ulkopuolelle.

(24) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Niiden odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen suunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun (kun se on hyväksytty) tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Luxemburgin pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta suunnitelman sitoumukset voidaan toteuttaa elokuuhun 2026 mennessä, on tärkeää, että Luxemburg jatkaa uudistusten ja investointien toteuttamista. Paikallisviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(25) Luxemburgin edellytetään osana asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan EU-rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Luxemburg on edistynyt jonkin verran koheesiopolitiikan ohjelmien ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Luxemburgissa on edelleen huomattavia sosioekonomisia eroja kaupunkien, esikaupunkien ja muiden kuin kaupunkialueiden välillä. Koheesiopolitiikan täytäntöönpanoa on tärkeää nopeuttaa, ja ohjelmissa sovitut toimintalinjat pätevät edelleen. On erityisen tärkeää, että vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvät investoinnit toteutetaan nopeasti. Ensisijaisina tavoitteina ovat edelleen investoiminen taitoihin, joilla helpotetaan työmarkkinoiden tarpeita vastaavaa ammatillista liikkuvuutta, kiinnittäen erityistä huomiota ikääntyneisiin työntekijöihin ja heikosti koulutettuihin henkilöihin sekä haavoittuvassa asemassa olevien, erityisesti maahanmuuttajataustaisten henkilöiden aktivoimiseen ja sosiaaliseen integroitumiseen. Eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpano ja erityisesti heikommassa asemassa olevien oppilaiden integroiminen laadukkaan koulutuksen avulla on edelleen tärkeää. Luxemburg voisi myös hyödyntää Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevaa aloitetta teollisuuden muutoksen tukemiseksi erityisesti investoimalla strategisiin arvoketjuihin, kuten nettonollateollisuuteen, energiaintensiivisten teollisuudenalojen hiilestä irtautumiseen ja digitaaliseen innovointiin.

[20] Sellaiset lainkäyttöalueet, joilla on alhainen verotus tai nollaverotus, niiden maiden lisäksi, jotka sisältyvät veroasioissa yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevaan unionin luetteloon.

(26) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla EU:n varoilla, Luxemburgilla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät eriarvoisuutta lisääviin koulutusjärjestelmän heikkouksiin sekä yritysinvestointeihin, tutkimus ja kehitys mukaan luettuina, energiapolitiikkaan ja vihreään siirtymään liittyviä ongelmakohtia, mukaan lukien mahdolliset esteet fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumiselle ja liikenneverkkoon liittyvät ongelmat.

(27) Oppilaiden perustaidot ja kokonaissuoritus riippuvat suurelta osin heidän sosioekonomisesta ja kielellisestä taustastaan. Kansainvälisessä oppimistulosten arviointiohjelmassa (PISA) mitattu olennaisten tietojen ja taitojen hallinnan keskimääräinen taso 15 vuoden iässä oli vuoden 2018 viime tutkimuksessa, johon Luxemburg osallistui, merkittävästi alhaisempi kuin unionissa keskimäärin. Hyväosaisten ja vähäosaisten opiskelijoiden välinen ero on Luxemburgissa suurempi kuin missään muussa EU:n valtiossa. Koulutusjärjestelmä ei anna kaikille oppilaille riittäviä perustaitoja, jotka vastaavat maan työmarkkinoiden tarpeisiin. Kansallisten tasokokeiden perusteella oppilailla on koulun aloittaessaan olennaiset perustaidot, joita tarvitaan lukemaan oppimisen aloittamiseksi, vaikka heidän alkutaidoissaan on merkittäviä eroja. Ero osaamisessa kuitenkin kasvaa siihen mennessä, kun oppilaat aloittavat 8-vuotiaina perusopetuksen vuosiluokan 3. Oppilaiden tulokset saksan luetun ymmärtämisessä ja matematiikassa heikkenevät huomattavasti. Tämä koskee erityisesti heikoista lähtökohdista tulevia oppilaita ja oppilaita, joiden äidinkieli ei ole saksa eikä luxemburg. Vihreä siirtymä aiheuttaa rakenteellisia muutoksia työmarkkinoilla. Työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutusta supistuvilla ja muuttuvilla aloilla on tässä yhteydessä lisätty, mutta osaamisen kohtaanto-ongelmaan liittyviä riskejä on edelleen.

(28) Koulutukseen osallistuminen 12 viime kuukauden aikana on korkeampaa kuin EU:ssa keskimäärin (50 %, kun keskiarvo on 46,6 %), mutta siinä on ryhmien välisiä eroja. Työttömien koulutukseen osallistuminen on korkealla tasolla, mutta vähän koulutettujen (24,2 %) ja ikääntyneiden työntekijöiden (32,5 %) osallistuminen on vähäisempää. Julkisen työvoimapalvelun yhdessä yritysjärjestön (*Union des entreprises luxembourgeoises*) kanssa toteuttamista ammatteja ja osaamista koskevista alakohtaisista tutkimuksista käy ilmi, että kaikilla aloilla on yhä suurempi kysyntä kaikilla osa-alueilla tarvittavasta osaamisesta. Erityisesti korostuvat monialaiset taidot (käyttäytymiseen ja johtamiseen liittyvät taidot, digitaaliset taidot, kielitaito jne.) ja kyky mukautua muutoksiin. Vaikka OECD vahvisti Luxemburgin vahvan osaamistuloksen vuonna 2023, se korosti myös merkittäviä haasteita, joita ovat esimerkiksi osaamisvaje, kaikkein vähäosaisimpien alhainen osallistuminen aikuiskoulutukseen ja osaamistarpeita koskevien luotettavien tietojen puute. Viime vuosina on toteutettu useita aloitteita, joilla on pyritty edistämään työnhakijoiden osallistumista ammatilliseen koulutukseen, puuttumaan digitalisaation haasteisiin ja vahvistamaan valmiuksia ennakoida tulevia osaamistarpeita. Tarvitaan kuitenkin edelleen toimivia ratkaisuja, jotta voidaan parantaa alhaisen osaamistason työntekijöiden ja ikääntyneiden työntekijöiden mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen.

(29) Työvoiman tuottavuus Luxemburgissa on edelleen EU:n korkeimpia. Se on kuitenkin heikentynyt selkeästi maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkeen, ja tämä kehitys on hiljattain kiihtynyt. Yritysten investoinnit erityisesti tutkimukseen ja kehitykseen ovat vuosikymmenten ajan olleet EU:n alhaisimpia. Perinteisesti alhaiset investointitasot, joita on perusteltu Luxemburgin palvelusuuntautuneen talouden vähäisillä tarpeilla,

eivät välttämättä enää riitä, kun otetaan huomioon paitsi olemassa olevat haasteet, myös vihreän ja digitaalisen siirtymän uudet haasteet. Työvoimapula on merkittävä este investoinneille, ja tämä ongelma saattaa pahentua korkeiden asuntohintojen, pitkien työmatkojen ja maanteiden ruuhkautumisen vuoksi, mikä vähentää Luxemburgin houkuttelevuutta työpaikkana. Korkean inflaation vuonna 2023 – ensimmäistä kertaa – aiheuttamat kolme palkkojen indeksikorotusta ovat heikentäneet yritysten kilpailukykyä useilla aloilla. Suurin vaikutus on kohdistunut finanssialan ulkopuolisiin, erityisesti vähemmän tuottaviin talouden aloihin. Jatkuessaan tämä suuntaus saattaa haitata uusien investointien tekemistä ja yritysten siirtopäätöksiä.

(30) Julkinen tuki yritysten innovoinnille on Luxemburgissa nykyisellään vähäistä verrattuna muihin maihin, jotka usein tukevat tutkimusta ja innovointia välillisesti verohyvityksillä. Valtion talousarvion tutkimuksen ja innovoinnin varoista kohdennetaan 25 prosenttia tiettyihin hankkeisiin, joissa on toisinaan mukana yksityisiä kumppaneita, ja suurin osa eli 75 prosenttia näistä varoista kohdennetaan instituutioiden tukemiseen. Vain pieni osa (6 %) yritysten tutkimus- ja kehitysrahoituksesta on peräisin valtiolta. Luxemburg voisi tukea innovointia tehokkaammin vahvistamalla rahoitusmalliaan siten, että siihen sisältyy enemmän yksityissektorin kanssa yhteistyössä toteutettavia hankkeita. Investoimalla suoraan yritysjohtoiseen innovointiin maan on mahdollista edistää yksityistä tutkimusta ja kehitystä ja lisätä kokonaistuottavuuttaan.

(31) Merkittävän haasteen aiheuttaa se, miten voidaan säilyttää Luxemburgin asema maailmanlaajuisena finanssikeskuksena ja varmistaa samalla vahva kotimainen talous. Rahoitusala, jonka osuus BKT:stä on lähes kolmannes, on hyötynyt suuresti kansainvälisestä yhdentymisestä. Alan lisäarvo työntekijää kohti laski kuitenkin 15 prosenttia vuodesta 2021 vuoteen 2023, ja lasku on kaksinkertaistunut vuodesta 2007, mikä viittaa maailmanlaajuisen osallistumisen hyötyjen vähenemiseen. Tuottavuuden heikentyessä hajauttaminen voisi auttaa vähentämään altistumista maailmanlaajuisille kaupan ja rahoituksen muutoksille. Lisäksi BKT:n ja kansantulon välinen ero on nyt 30 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja ero on kasvanut maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkeen. Edistämällä investointeja paikallisiin suuriarvoisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin voitaisiin kaventaa BKT:n ja bruttokansantulon välistä eroa ja tukea kansallista vaurautta ja oikeudenmukaisuutta.

(32) Luxemburgin energiajärjestelmälle on ominaista suuri riippuvuus tuonnista ja fossiilisista polttoaineista (77 % energiapaletista vuonna 2022). Maa on suuri energian nettotuoja. Maa on lähes täysin riippuvainen primäärienergian tuonnista; riippuvuusaste oli 91 prosenttia vuonna 2022. Uusiutuvan energiantuotannon asennettu kokonaiskapasiteetti oli vuonna 2023 yhteensä 782 MW, eli se kasvoi 13,5 prosenttia vuodesta 2022. Uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta on kuitenkin edelleen EU:n alhaisimpia.

(33) Luxemburg on edistynyt merkittävästi EU:n vuoden 2030 energiatehokkuustavoitteiden saavuttamisessa, vaikka useimmat järjestelmät perustuvat edelleen avustuksiin ja erityisesti yritykset ja teollisuus hyödyntävät hyvin vähän rahoitusvälineitä. Parhaat tulokset on saavutettu palvelusektorilla, kun taas asuntosektorilla on edelleen parannettavaa: sen energian loppukulutus on pysynyt samana vuodesta 2015 lähtien. Luxemburgin on tarpeen edelleen nostaa tavoitetasoa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämisessä, jotta se voi saavuttaa vuoden 2030 energiatavoitteensa: 25 prosenttia energiasta uusiutuvista lähteistä ja energian loppukulutuksen vähentäminen 40 prosentilla 44 prosenttiin vuoteen 2007 verrattuna.

Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollateknologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden ja alojen ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä eniten vaikuttaa.

(34) Tieliikenteen ruuhkautuminen rasittaa taloutta ja ympäristön kestävyyttä. Tieliikenne on edelleen Luxemburgin suurin kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttaja, ja sillä on keskeinen rooli hiilestä irtautumisessa. Luxemburgin siirtyminen kestävään liikenteeseen etenee, ja sähkökäyttöisten kevyiden ajoneuvojen osuus ylittää EU:n keskiarvon. Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenteen osuuden lisäämiseksi tarvitaan kuitenkin lisäinvestointeja, koska tieliikenteen osuus henkilö- ja tavaraliikenteestä on 86 prosenttia. Tämä koskee myös raja-alueita, joilla on parannettava yhteyksiä maiden rajojen yli.

(35) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Luxemburgia noudattamaan ensimmäistä, toista, kolmatta ja neljättä euroalueelle annettua suositusta.

SUOSITTAA, että Luxemburg toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; purkaa hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ennen lämmityskautta 2024–2025; hoitaa eläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyyttä erityisesti rajoittamalla varhaiseläkkeelle siirtymisen mahdollisuuksia ja lisäämällä ikääntyneiden työntekijöiden työllisyysastetta; vauhdittaa kattavan maankäyttöpolitiikan ja kiinteistöverouudistuksen hyväksymistä ja asettaa etusijalle laajamittaisten kaupunginosahankkeiden kehittämisen valtion omistamalla maalla; lisää toimia, joilla puututaan tehokkaasti aggressiiviseen verosuunnitteluun, erityisesti varmistamalla, että korko- ja rojaltimaksuja lainkäyttöalueille, joilla on alhainen verotus tai nollaverotus, verotetaan riittävästi;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun (kun se on hyväksytty) nopeaa ja tuloksellista täytäntöönpanoa varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; niiden väliarvioinnin yhteydessä keskittyy edelleen sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. parantaa koulujärjestelmän suorituskykyä ja oikeudenmukaisuutta muun muassa mukauttamalla opetusta vähäosaisten ja erilaisista kielitaustoista tulevien oppilaiden tarpeisiin; puuttuu työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan erityisesti vihreän siirtymän osalta;

4. parantaa kilpailukykyä tukemalla yritysten investointeja ja täysin uusia investointeja erityisesti hyvin tutkimus- ja kehityspainotteisissa toimissa; vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista investoimalla energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan

energiaan; edistää edelleen liikenteen sähköistämistä ja investoi julkisen liikenteen verkkoihin ja infrastruktuureihin.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja